

اصول گزارش نویسی دربیرنامه های کوهنوردی

تهیه ، تنظیم و گردآوری : فرزین غلامین
مدرس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای
ورزشی ج ۱۰۱

اهمیت گزارش نویسی :

با اهمیت دادن به گزارش و گزارش نویسی در ورزش کوهنوردی ، ضمن ماندگار ساختن فعالیت های خود ، فرهنگ نوشتاری ورزش کوهنوردی را گسترش دهیم ، ظرفیت های نقد و بررسی را بوجود آوریم و بدنبال آن شاهد رشد و شکوفائی ایده ها ، طرح های نو در کوهنوردی کشورمان باشیم .

لزوم و اهمیت گزارش و گزارش نویسی از برنامه های کوهنوردی و گستره تاثیرگذاری آن از جمله مباحثی میباشد که می بایست توسط کوهنوردان ، مسئولین تشکل های کوهنوردی و مسئولین مراجع رسمی این ورزش بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد .

از جمله مواردی که میتوان براساس آن بر میزان اهمیت این موضوع بدان تاکید نمود ، عبارتند از:

۱- هر برنامه کوهنوردی چه باموفقیت همراه باشد و چه به دلایلی به اهداف خود نرسد، در هر دو حالت دریک امر دارای نقطه مشترک میباشد و آن اجرای برنامه است . هر برنامه ای که با اهداف مشخص در ذهن کوهنورد شکل میگیرد و به اجرا درمی آید در واقع همانند اثری است که توسط صاحب اثر متولد میگردد . (مانند شعری که از ذهن شاعر بر روی اوراق دفتر شعرش جاری میشود و یا نقشی که بر بوم نقاش شکل میگیرد .) در صورتی که برنامه به اجرا درآمده گزارش نویسی نشود بی گمان پس از چند گاهی حتی در ذهن طراح و سرپرست برنامه نیز کمرنگ میشود ، گوئی اصلاً " وجود نداشته است .

۲- تنها با درج رویدادها و نحوه اجرای برنامه در گزارش ، میتوان به نقاط ضعف و قوت مسئولین و اعضاء برنامه پی برد . اطلاعات بدست آمده از گزارش برنامه و توجه به آنها شناخت مسئولین فنی باشگاهها ، گروهها و محافل کوهنوردی را نسبت به سرپرستان و اعضاء خود افزایش میدهد .

۳- تحلیل و نقد بررسی برنامه های کوهنوردی تنها در زمانی قابل انجام است که گزارش های دقیقی از برنامه در دست باشد . بدیهی است بوجود آمدن فرهنگ نقد و بررسی یکی از روشهای بسیار تاثیرگذار در زمینه ارتقاء و پویائی سطح کوهنوردی میباشد . (مطالعه گزارش ها ، نقد و بررسی برنامه ها توسط اهل فن ، خود موجب بوجود آمدن ارزش برای برنامه های کوهنوردی میگردد .)

۴- ایجاد سطح بندی برنامه های کوهنوردی تنها از طریق انجام ، ارائه گزارش و سپس جلب نظر صاحب نظران امکان پذیر میباشد . لازم به ذکر است ، سطح بندی برنامه های کوهنوردی ، یکی از روشهایی میباشد که براساس آن میتوان به

کارآموزان ومشتاقان نوآموز کوهنوردی کمک نمود تا تجربیات لازم را به درستی ودرشرایط امن کسب نمایند .

۵ - توجه به تهیه گزارش ،کوهنوردان وبخصوص سرپرستان برنامه های کوهنوردی راملزم به مطالعه وتمرکز بیشتر بر روی برنامه مینماید ، این مهم خود باعث میگردد اعضاء داوطلب برای شرکت دربرنامه یا آنچه احتمالاً با آن روبرو خواهند شد بیشتر آشنا شوند وازنظر ذهنی وآمادگی بدنی وتجهیز تدارکات خود را آماده نمایند و درنتیجه احتمال بروز حادثه در اثر عدم اطلاع ویژگی های برنامه به کمترین میزان خود برسد .

(۱)

۶- تهیه و به روز نگه داشتن کارنامه فنی کوهنوردان توسط مسئولین باشگاه ها وگروه ها از نکاتی است که می بایست بدان توجه ویژه ای شود . تهیه گزارش برنامه وارزیابی عملکرد افراد درگیر در برنامه تنها روش مستند برای تهیه کارنامه فنی کوهنوردان است .

۷- توجه به گزارش و گزارش نویسی در کوهنوردی یکی از اصولی ترین راههای توسعه وارترقاء فرهنگ نوشتاری در کوهنوردی میباشد .

۸- عدم توجه به فرهنگ گزارش نویسی ، کوهنوردی را از نظر تاریخ نگاری دچار مشکلات می نماید . چه کوهنوردان بزرگ وچه برنامه های شاخصی که بدلیل عدم توجه به گزارش نویسی ویا انعکاس آن قابلیت درج در تاریخ کوهنوردی را ازدست داده ویا میدهند .

۹ - گزارش نویسی تنها راه معرفی درست مناطق کوهنوردی ، طبیعی و فنی میباشد .

۱۰- تکمیل آرشیو گروهها به منظورمستند سازی وتاریخ نگاری فعالیت ایشان وهمچنین بهره گیری اعضاء جدید ازتجربیات نسل قبل .

نکته : اولین گزارشهای کوهنوردی در ایران در سال ۱۳۲۹ تهیه وتنظیم شد.

تعریف گزارش (به معنی عام کلمه) :

* لغت گزارش به معنی : به جای آوردن ، انجام دادن ، اظهار نظر کردن ، درمیان نهادن وشرح وتفسیرکردن است .

* گزارش در اصطلاح به مطلبی گفته میشود که از شرح ، تفسیر ، بیان ، تحلیل مطلب و نیز علل مسائل خاص گفتگو کند .

* تعریف گزارش در رابطه با برنامه های کوهنوردی :

اثری مکتوب ، که در آن ضمن شرح و بیان چگونگی شکل گیری برنامه ، نحوه اجرا و نتایج حاصل از آن در خصوص مسائل مرتبط نیز اظهار نظر میشود و پیوست ها و ضمائم جزء لاینفک آن بشمار می رود .

تعریف گزارش نویسی :

گزارش نویسی عبارت است از: به تحریر درآوردن اخبار ، اطلاعات ، حقایق ، علل مسائل و رویدادها و تجزیه و تحلیل منطقی آنها براساس دو اصل "ساده نویسی" و "سالم نویسی" .

(۲)

مخاطب گزارش کیست ؟

- قبل از اینکه تصمیم به تدوین گزارش بگیرید باید بدانید که گزارش را برای چه شخصی یا اشخاصی تهیه می کنید؟ در واقع چه کسی یا کسانی ، براساس گزارش شما تصمیم گرفته و اقدام خواهند کرد ؟

- گستره مخاطبین گزارش برنامه کوهنوردی طیف های مختلفی را در بر می گیرند که شامل نو آموزان عرصه کوهنوردی تا مربیان خود شما هستند .

- علاقه مندان به کوه و کوهنوردی بصورتی پیوسته وارد این عرصه می شوند . آنچه برای یک کوهنورد با تجربه ملکه ذهن شده و بصورتی خود به خود به انجام می رسد ، برای کار آموزان کوهنوردی امری با اهمیت می باشد که می بایست مورد توجه قرار گیرد .

- گزارش نویس برنامه کوهنوردی ، همواره می بایست خود را در جایگاه مخاطب نیز قرار دهد . مطالب خود را به نحوی تنظیم و تدوین نماید که واضح و قابل استفاده باشد و خواننده بتواند با شرایط حاکم بر برنامه ارتباط برقرار نماید .

موارد مورد نیاز در تهیه گزارش برنامه های کوهنوردی

یک گزارش کامل دارای چه ویژگی‌هایی است ؟

* یادداشت برداری از همه مسایل و موضوعات ، مصاحبه ها و نقاط دیدنی

* درج نام قله ، دره ، منطقه و . . .

* درج مسیرهای مختلف صعود به قله

* درج نام محلی منطقه صعود و قله مورد نظر

* نام قله و منطقه را حتماً هم بصورت یکجا و هم با حروف مجزا بنویسید. مانند علم کوه (ع ل م ک و ه)

* نام قله و منطقه را حتماً بصورت لاتین هم ذکر کنید

وجه تسمیه :

* تحقیق در خصوص باورها و افسانه های محلی

* یادداشت شکل ظاهری قله و منطقه

* تحقیق در خصوص ریشه های تاریخی منطقه

(۳)

ارتفاع :

* ارتفاع نقاط مختلف (نقطه مبدا ، نقطه مقصد ، قله و . . .)

* ذکر تمامی ارتفاعات در گزارش حتی به ظاهر بی اهمیت

موقعیت جغرافیایی :

* قله در چه رشته کوهی قرار دارد ؟

* این قله از جهات مختلف به چه رشته کوه هایی متصل است ؟

* مختصات جغرافیایی قله با استفاده از نقشه و قطب نما و جی پی اس

* ذکر آبادیهای اطراف قله در جهات مختلف

راه های رسیدن به مبدا صعود :

* ذکر تمامی راه های رایج (زمینی ، هوایی ، دریایی ، جنگلی ، رودخانه ای و . . .)

* آبادیهای بین راه و فواصل میان آنها

* نوع راه های دسترسی به جاده های آسفالته ، خاکی ، پاکوب
و . . .

* شناخت جاده های اختصاصی نظامی و محدودیت های موجود در
منطقه

* شناخت کامل محدودیت های جاده ای

راه های رسیدن به قله :

* توضیح کامل پیرامون راه اصلی و رایج

* کسب اطلاعات پیرامون راه های فرعی دیگر جهت رسیدن به
قله

* شناخت مسیرهای تابستانی و زمستانی

(۴)

اطلاعات لازم در هنگام شروع مسیر صعود :

* نوع راه و شیب آن

* چشمه ها و محل های دسترسی به آب

* بیان عوارض طبیعی و مصنوعی (با ذکر علامت ، تابلوی
راهنما ، نشانه و . . .)

* شناخت محل های مناسب برپایی کمپ

* تشخیص و تفکیک برنامه از نظر گلگشت ، کوهپیمایی ،
کوهنوردی و . . .

* برآورد ظرفیت پذیرش جمعیتی منطقه

* داشتن اطلاعات کافی در خصوص مردم بومی منطقه و عقاید و
رفتارهای آنان.

جان پناه ها ، پناه گاه ها ، غارها ، قرارگاه ها و . . .

* موقعیت

* شرایط فعلی

* قوانین استفاده

* امکانات و ظرفیت ها

راهنمایان محلی :

* ذکر دقیق آدرس و شماره های بلدهای محلی

* ذکر نام و شماره تماس شکارچیان منطقه

* ذکر نام و شماره کسانی که چهارپایان خود را کرایه می دهند (چارواداران)

* کسب اطلاعات در مورد هزینه ها و دستمزد های رایج

* داشتن شماره تماس و آدرس منزل کسانی که منزل یا اتومبیل خود را به کوهنوردان اجاره می دهند.

(۵)

وسایط نقلیه و ایاب و ذهاب :

* نوع و کیفیت وسایط نقلیه و کرایه های رایج

* زمان حرکت و بازگشت وسایط نقلیه

* یادداشت شماره های مرتبط با وسایط نقلیه عمومی

نقاط دیدنی و سیاحتی :

* نشانی مکانهای تاریخی ، سیاحتی ، گردشگری و . . . و داشتن اطلاعات کافی در خصوص ساعات کارکرد آنها

* نشانی تفرجگاه های منطقه و اماکن مخصوص کمپ زدن

وسایل فنی و عمومی مورد نیاز :

* مقدار و نوع وسایل فنی

* شناخت مکانهای مورد نیاز جهت تامین وسایل فنی

* تهیه لیست کامل از وسایل فنی و عمومی و نیز تجهیزات فردی شرکت کنندگان در برنامه

منابع آبی ثابت ، متحرک و خروشان :

- * مشخصات رودها ، رودخانه ، آبشارها ، آبگیرها ، یخچالها ، برفچال ها و . . .
- * شناخت مناطق سیل خیز و باتلاقی و . . .
- * شناخت پلهای طبیعی و مصنوعی بر روی رودخانه ها

پوشش گیاهی :

- * نوع ، مشخصات و خواص درمانی گیاهان منطقه
- * گستردگی گیاهان منطقه
- * شناخت گیاهان حفاظت شده منطقه

جانوران منطقه :

- * مناطق حفاظت شده
- * گونه های جانوری موجود در منطقه

(۶)

هزینه ها :

- * نرخ کرایه ها در مسیرهای اصلی و فرعی از مبدا تا مقصد
- * نرخ باربران و راهنمایان و شریپاها
- * نرخ پارکها و موزه ها و مناطق گردشگری
- * هزینه های اسکان
- * هزینه های غذایی

مشخصات اعضاء تیم :

- * اسامی اعضا و میزان فعالیت و سابقه کوهنوردی آنان
- * مسوولیت های گروهی و فردی اعضای گروه
- * وضعیت پزشکی ، روحی و جسمی اعضای گروه
- * برآورد میزان همکاری گروهی هر یک از اعضاء
- * بررسی انتقادات و پیشنهادات هر یک از اعضای گروه در پایان برنامه

کروکی و نقشه ها و مختصات منطقه ای :

- * کروکی دستی منطقه
- * نقشه شماتیک منطقه
- * نقشه توپوگرافی
- * عکس و فیلم از منطقه
- * تهیه عکس باحضور تمامی اعضاء
- * تهیه عکس از مسیرهای صعود
- * تهیه عکس پاناروما از منطقه
- * نقطه گذاری با استفاده از جی پی اس
- * گراگیری با کمک قطب نما

(۷)

فهرست برخی از کتابهای مفید در زمینه کوهنوردی و طبیعت گردی :

- * کوه ها و کوه نامه ایران
- * رودها و رودنامه ایران
- * دایرة المعارف جغرافیای ایران
- * آبشارهای ایران
- * کوهنوردی در ایران
- * پرندگان در ایران
- * پستانداران ایران
- * مارهای ایران
- * نگاهی به گل‌های وحشی کوه های ایران
- * تحقیقات جغرافیایی راجع به ایران
- * درآمدی بر منابع و مآخذ جغرافیای ایران
- * کوه ها و غارهای ایران
- و . . .

توجه : اکثر این کتابها در آدرس تهران ، خیابان انقلاب ، پاساژ ایران موجود است.

پایان

تهیه ، تنظیم و گردآوری : فرزین غلامین
مدرس فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی ج.ا.ا.

F.GHOLAMIN@GMAIL.COM

09119322678

(۸)